

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
22. juni 2026

Forfatter:
TUAJO

NOTAT

ENERGINETS BIDRAG TIL MINISTERREDEGØRELSE

Indledende bemærkninger

Energinet har den 9. april 2026 modtaget Statsrevisorernes bemærkninger til Rigsrevisionens beretning om Energinets udbygning af elnettet. Statsrevisorernes kritik af Energinet tager udgangspunkt i en række punkter i Rigsrevisionens beretning, navnlig

1. 70 % af de igangsatte udbygningsprojekter er forsinkede
2. Energinet har systematisk undervurderet, hvor lang tid det tager at gennemføre deres projekter.
3. Energinet har kun delvist har et overblik over årsagerne til forsinkelserne.
4. Udbygningen af elnettet er foreløbigt blevet mere end 10 mia. kr. dyrere end planlagt.
5. Hastigheden i udbygningen af elnettet skal mere end fordobles fra 120 km til 250 km elnet årligt, hvis Energinets forventede udbygning af elnettet i 2050 skal nås.

Nedenfor præsenteres Energinets bemærkninger over kritikpunkterne samt indsatser i Energinet, der forventes at imødekomme kritikken. I bilag 1 findes oversigt over de nedenfor nævnte indsatser, Energinets vurdering af effekt samt hvorledes der følges op på indsatserne.

Energinets overordnede bemærkninger til kritikken

Energinet tager kritikken til efterretning og anerkender, at udbygningen af transmissionselnettet er forsinket og fordyret i forhold til de oprindelige planer og at fremdriften i udbygningen af transmissionsnettet generelt er udfordret. Energinet er ikke enige i Rigsrevisionens brug af den Langsigtede Udviklingsplan (LUP) som investeringsplan eller i, at Energinet mangler overblik over årsager til forsinkelser.

Beretningen konkluderer, at de tre største årsager til forsinkelser er hhv. myndighedsbehandling, intern skalering og netkunder, der skal tilsluttes elnettet. Overfor Rigsrevisionens kritik af, at 70 % af Energinets projekter er forsinkede bemærkes, at beretningen præsenterer at myndighedsbehandling er årsag til 29 % af forsinkelserne og at netkunder, der skulle tilsluttes elnettet, er årsag til i 23 % af de registrerede forsinkelser. Dertil skyldes 16 % af forsinkelserne

andre eksterne forhold (bl.a. leverandørforhold). En væsentlig del af forsinkelserne relaterer sig til eksterne rammevilkår, herunder myndighedsbehandling og netkunders fremdrift, som Energinet løbende arbejder på at håndtere gennem tæt samarbejde og justering af porteføljestyring.

Slutteligt finder Energinet ikke en samlet fordyrelse på 16 % i den historiske undersøgelsesperiode for bemærkelsesværdig set i forhold til den globale forsyningskrise og det pressede leverandørmarked, som vi opererede under ifm. projektporteføljen. Dertil bemærkes, at Energinets gældende praksis for investeringsgodkendelser i undersøgelsesperioden, herunder §4 processen, betød at investeringsbudgetter blev fastlagt meget tidligt, inden de konkrete markedspriser på nøgleindkøb var kendte.

Energinets konkrete bemærkninger og opfølgning på kritikken

Energinet arbejder kontinuerligt for at øge planlægnings- og eksekveringsevnen ift. at udbygge eltransmissionsnettet, herunder ift.:

1. "70 % af de igangsatte udbygningsprojekter er forsinkede"

De tre største årsager til forsinkelser er hhv. myndighedsbehandling, netkunder, der skal tilsluttes elnettet og intern skalering.

Myndighedsbehandling

Energinets intensiverede samarbejde med myndighederne er udmundet i nye rammebetingelser. Det drejer sig om fritagelse fra screeningspligt, ny ekspropriationshjemmel og fremskynelsesområder. Selvom ansvaret for implementering ligger hos de relevante myndigheder, gør Energinet alt hvad vi kan, for at sikre effekt af de nye rammebetingelser.

Netkunder

Som anført for Rigsrevisionen indeholder årsagskategorien Netkunder, der skal tilsluttes elnettet forsinkelser, der er foranlediget af de private virksomheder, som opstiller fx solcelle- og vindmølleparker, da de udskyder deres tilslutningstidspunkt i forhold til det aftalte i nettilslutningsaftalen. De forsinkelser er udtryk for ændret ønske om færdiggørelse fra netkunden og kan derfor ikke betragtes som en forsinkelse af Energinets projekt. Denne type forsinkelser indeholdes derfor heller ikke længere i det kvartalsvise porteføljeoverblik, der er aftalt at tilgå Folketinget, og som præsenteres nedenfor.

Intern skalering

Som det også fremgår af beretningen, har Energinet skulle skalere massivt over ganske kort tid, eksempelvis steg antallet af VE-projekter med over 400 %, og mangel på ressourcer har i den forbindelse været en medvirkende årsag til forsinkelse. Derfor har Energinet bl.a. investeret væsentligt i opskalering af antallet af medarbejdere direkte involveret i anlægsarbejdet og etableret et kapacitetsteam til sikring af specialistkompetencer i anlægsarbejdet.

Andre indsatser til forbedring af rettidighed

Derudover arbejder Energinet med en række indsatser til at øge rettidigheden i projektporteføljen. Her kan bl.a. fremhæves Integreret planlægning og Digitalisering af anlægsprocessen, der samler værktøjer og processer for at understøtte, at Energinet mere effektivt kan styre og planlægge projekterne og dermed få hastigheden op. Samtidig arbejder Energinet med at optimere sin supply chain for at understøtte projekternes tidsplaner og for at sikre omkostningseffektive indkøb.

Effekt og opfølgning

Effekterne af de enkelte tiltag er svære at isolere. Samlet set forventer Energinet, at de nævnte indsatser vil have en væsentlig positiv effekt på Energinets evne til at overholde tidsplaner og budgetter.

I juni 2025 blev det aftalt med Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg at indføre et porteføljeoverblik, der fremlægges kvartalsvist for Folketinget, til løbende opfølgning på Energinets arbejde. Dette blev herefter forankret i "En transparent og hurtig elnetudbygning - Aftale om politisk inddragelse i Energinets portefølje rapportering og tiltag til en hastigt øget elnetudbygning (26. januar 2026)".

Fremdrift og forbedringer følges løbende gennem porteføljeoverblikket med fokus på:

- Rettidighed i nye projekter
- Overholdelse af budgetter
- Samlet fremdrift i porteføljen
- Effektivitet af anlægsinvesteringer (CAPEX-effektivitet, jf. nedenfor)

Disse parametre danner grundlag for at vurdere effekten af de iværksatte tiltag frem mod 2030.

De iværksatte tiltag kan ikke fjerne allerede indtrufne fordyrelser og forsinkelser for de såkaldte legacy -projekter, fra før replanlægningen, hvor tidsplaner og business cases var godkendt før implementeringen af tiltag til forbedret porteføljestyring. Tiltagene forventes dog også at have positiv effekt på planoverholdelse for disse projekter fremadrettet.

For nye projekter har Energinet med leverancestrategi for infrastruktur sat mål for rettidighed på nye anlægsprojekter på minimum 70 % i 2030 og 60 % for den samlede portefølje.

2. "Energinet har systematisk undervurderet, hvor lang tid det tager at gennemføre deres projekter"

Energinet anerkender, at tidsplaner har været for optimistiske. Historisk blev budget og tidsplan fastlagt meget tidligt i projektforløbet, hvor centrale forudsætninger endnu ikke var afklaret. Det har øget risikoen for afvigelser, og særdeleshed i en situation med markant stigende miljøogsbehandlings- og leveringstid på komponenter.

Energinet har derfor indført en ny Final Investment Decision-gate (FID), hvor den endelige beslutning om igangsættelse af et projekt afgøres, samt indført opdaterede metoder for budgettering og tidsplanlægning. Det skal sikre, at tidsplaner og budgetter fremadrettet fastlægges på et mere oplyst grundlag og dermed bliver mere robuste. I den forbindelse vil Energinet tage højde for de faktorer, der er uden for selskabets kontrol og søge, at tidsplaner kan håndtere disse.

Energinet arbejder desuden løbende på at udvikle projektplanlægning, -udførelse og -opfølgning jf. pkt 1.

Opfølgning

Der følges op på indførelse og anvendelse af ny FID-gate og opdateret metode for fastlæggelse af tidsplaner, svarende til praksis i andre projektvirksomheder. Effekterne heraf kan følges i antallet og omfanget af forsinkede anlægsprojekter efter indførelse af ny tilgang, som rapporteres i det oven for nævnte porteføljeoverblik til Folketinget.

3. "Energinet har kun delvist overblik over årsagerne til forsinkelserne"

Energinet er ikke enig i denne vurdering, da der er etableret systematisk årsagsregistrering, og der er fremlagt et omfattende datagrundlag for Rigsrevisionen.

Årsagsregistrering anvendes fortsat fremadrettet aktivt i styring og rapportering på alle niveauer i Energinet.

Forsinkelser på porteføljen kan følges i det oven for nævnte porteføljeoverblik til Folketinget.

4. "Udbygningen af elnettet er foreløbigt blevet mere end 10 mia. kr. dyrere end planlagt"

Energinet har tidligere haft praksis for at låse budget og tidsplan på et meget tidligt tidspunkt pga. §4-processen, hvor andre projektvirksomheder først låser det projektgrundlag, som de følger op imod, på et senere tidspunkt ved FID. Energinet arbejder imidlertid med implementering af en ny FID projektgate samt opdaterede metoder for budgettering og tidsplanlægning.

Energinet har i 2025 fået gennemført en ekstern omkostningsanalyse af Boston Consulting Group på Energinets anlægsinvesteringer (CAPEX, forkortelse af Capital Expenditure), fx investeringer i nye kabler, stationer eller anlæg. Analysen viser, at Energinet gennemfører elanlægsprojekter på et niveau, der er sammenligneligt med relevante benchmarks. I forlængelse heraf har Energinet desuden fastlagt et strategisk CAPEX effektivitetsmål i 2030 og igangsat indsatser indenfor Supply Chain Excellence (effektiv og robust styring af leverandørkæden, der sikrer rettidig levering) og ressourceoptimering for at opnå yderligere effektiviseringspotentiale.

Opfølgning

Der følges op internt på indførelse og anvendelse af ny FID-gate og opdateret metode for budgettering og tidsplanlægning. Effekterne heraf kan følges i antallet og omfanget af fordyrede anlægsprojekter efter indførelse af ny tilgang, i det førnævnte porteføljeoverblik til Folketinget.

Energinets leverancestrategi for infrastruktur har mål om, at mindst 70 % af nye anlægsprojekter (med godkendt business case fra 1./1. 2025 og frem) skal være inden for godkendt budget i 2030. Derudover måles på opnåelse af CAPEX effektiviseringsmålet i 2030.

5. "Hastigheden i udbygningen af elnettet skal mere end fordobles..."

Energinet er enig i, at der er behov for en væsentlig højere udbygningstakt for at imødekomme det langsigtede behov, hvilket Energinet arbejder aktivt for at realisere. Det skal her bemærkes, at Rigsrevisionens opgørelse kun indeholder kilometer fra fuldt idriftsatte strækninger i perioden og ikke Energinets delidriftsætninger.

Energinet er ikke enig i, at den Langsigtede Udviklingsplan (LUP) kan anvendes som et direkte mål for nødvendig eksekvering, idet den langsigtede udviklingsplan er indikativ. Ligeledes opfører metoden anvendt af Rigsrevisionen ikke udbygningshastigheden med antallet af idriftsatte kilometer, hvilket udgør en betydelig metodemæssig unøjagtighed, hvis der fokuseres på enkelte år. Energinet finder det i den forbindelse aktuelt, at der arbejdes for relevante udbygningsmål.

Opfølgning

Udbygningstakt følges i sammenhæng med konkrete besluttede projekter og opdaterede behovsvurderinger.

22. juni 2026

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Søren Dupont Kristensen', written over a horizontal line.

På vegne af Energinets styregruppe for Rigsrevisionens undersøgelse
Søren Dupont Kristensen, Executive Vice President, Vice CEO og COO